

Nr 565

Av herr **Hedlund m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 119, angående anslag till reglering av prisstegringar på försvarshuvudtiteln m. m.*

Det beslut, som 1958 års B-riksdag fattade rörande utformningen av ett så effektivt försvar som möjligt, innebar bl. a. att en årlig anslagsstegring av 2,5 procent för teknisk utveckling och härutöver kompensation för löne- och prisstegringar skulle utgå från och med budgetåret 1959/60. Riksdagen förutsatte härvid, att anslagsstegringen på 2,5 procent skulle vara genomsnittligt beräknad. Anslagsbeloppet på 2700 miljoner inkluderade de för innevarande budgetår beräknade kostnaderna för löne- och prisstegringar.

I årets statsverksproposition upptogs under fjärde huvudtiteln i avbidan på särskild proposition i ämnet ett anslag Reglering av prisstegringar om 60 000 000 kronor. Från anslaget skulle täckas merkostnader för prisstegringar på andra anslag än avlöningsanslag i förhållande till det prisläge, medelprisläget för budgetåret 1958/59, vilket legat till grund för anslagsberäkningarna för budgetåret 1959/60. Centerpartiet har i de under den allmänna motionstiden väckta motionerna I: 200 och II: 257 föreslagit, att detta särskilda prisregleringsanslag icke skall upptagas. I den nu föreliggande propositionen nr 119 äskas för reglering av försvarets prisstegringar under nästa budgetår ett anslag av 40 000 000 kronor, dvs. en minskning med 20 000 000 kronor i förhållande till statsverkspropositionen. I propositionen anges också metoder för beräkning av prisförändringar i fråga om försvarshuvudtiteln.

Förslaget om upptagande av särskilt prisregleringsanslag i den ursprungliga riksstaten grundar sig på promemorior, som avlämnats av försvarsindexgruppen, vilken ansett, att detta förfarande skulle vara att föredraga framför anslag på tilläggsstat. Riksräkenskapsverket har emellertid i sitt remissyttrande framhållit, att inträffade kostnadsstegringar — utom för löner — i stället bör täckas genom medelsanvisning på tilläggsstat. Ett dylikt förfaringsätt är, anför riksräkenskapsverket, väl förenligt med vad riksdagen uttalat angående medelsanvisning på tilläggsstat. En reglering genom anslag på tilläggsstat skulle dessutom erbjuda större möjligheter till en riktig fördelning på olika anslag redan från början. Riksdagen får då möjlighet att fortlöpande följa utvecklingen. Vid en reglering i denna ordning skulle, såsom riksräkenskapsverket framhåller, justering av kostnaderna behöva ske endast två gånger varje budgetår. Vi delar uppfattningen, att medel, som kan finnas erforderliga till kompensation av

andra kostnadsstegringar än löneökningar, bör anvisas på tilläggsstat i överensstämmelse med vad som gäller för övriga huvudtitlar.

De skäl, som vi anförde för vårt avslagsyrkande i motionerna I: 200 och II: 257, gäller även det i den förevarande propositionen upptagna prisregleringsanslaget. Departementschefen har icke redovisat grunder för beräkning av ett prisregleringsanslag av 40 000 000 kronor. Såsom i propositionen framhålles, har prisnivån under 1958 i stort sett varit konstant. Kommerskollegii partiprisindex har t. o. m. visat sjunkande tendens. Någon prisstegring synes sålunda icke ha ägt rum sedan anslagsberäkningarna gjordes för budgetåret 1959/60. I nuvarande konjunkturläge torde man icke ha anledning att räkna med prisstegringar under det kommande budgetåret. Det i propositionen upptagna prisregleringsanslaget synes oss sålunda icke motiverat.

Det framstår som angeläget att största sparsamhet iakttages även i fråga om de medel, som anslås på försvarets huvudtitel. Detta måste understrykas särskilt i nuvarande hårt ansträngda budgetläge. Såsom vi framhållit i de ovannämnda motionerna bör eventuella kostnadsstegringar för försvaret inom vissa gränser kunna regleras genom anlitande av besparingar under huvudtiteln. Vid fjolårets försvarsbeslut förutsattes, såsom ovan framhållits, att anslagsökningen till försvaret skulle utgöra i genomsnitt 2,5 procent. Inom ramen för försvarsuppgörelsen kan sålunda en viss anpassning ske. I nuvarande konjunkturläge synes man, såsom vi framhållit, icke böra räkna med kostnadsstegringar.

De metoder för beräkning av prisförändringar i fråga om försvarshuvudtiteln, vilka föreslagits av försvarsindexgruppen, skall enligt propositionen tillämpas försöksvis. Vi har ovan förordat, att kostnadskompensation, som kan befinnas erforderlig, skall täckas genom anslag på tilläggsstat. I avslutning härtill föreslår vi, att försvarsindextalerna beräknas halvårsvis i stället för kvartalsvis.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 119 måtte till grund för prisreglering av anslagen under fjärde huvudtiteln godtaga vad i motionen anförts, samt avslå Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av särskilt prisregleringsanslag av 40 000 000 kronor.

Stockholm den 14 april 1959

Gunnar Hedlund

Lars Eliasson

J. Onsjö

Axel Rubbestad

i Sundborn

J. W. Pettersson

Sven Vigelsbo

S. G. W. Wahlund